

Plzeň zrekonstruovala Klatovskou 19, bude v ní moderní muzeum osvobození

Plzeň dokončila rozsáhlou rekonstrukci historického objektu na adrese Klatovská 19, v němž se nachází cenné Loosovy interiéry. Kromě rekonstrukce kompletně bezbariérového třípodlažního objektu vznikla ve dvoře budovy přístavba, jejíž dominantou je třicetitunový legendární tank M4 Sherman. Klatovská 19 bude sloužit jako moderní muzeum osvobození, tank se stane jeho největším exponátem. Na investici za zhruba 285 milionů korun včetně DPH nyní navážou práce na interiérovém vybavení všech výstavních prostor, a to včetně elektroniky, instalovány také budou válečné artefakty. Veřejnosti by se mělo muzeum otevřít na jaře 2027.

„Budovu na Klatovské 19 jsem během stavby několikrát navštívil a musím uznat, že zhotovitel, restaurátoři i všichni ostatní, kteří se na obnově objektu podíleli, odvedli obrovský kus práce. Plzeň díky této investici získala další mimořádné místo, které bude moderní a atraktivní formou připomínat jeden z klíčových okamžiků dějin města. Pevně věřím, že Klatovská 19 po dokončení expozice přiláká nejen Plzeňany všech generací, ale také návštěvníky z celé republiky i ze zahraničí a významně přispěje k rozvoji cestovního ruchu v našem městě,“ řekl primátor **Roman Zarzycký**.

„Historický objekt i přístavba jsou provozně i technicky propojené a budou společně sloužit výstavním účelům. Tank jsme museli přestěhovat v průběhu stavby přes střechy domů, protože bychom ho tam už jinak nedostali. Při rekonstrukci byl proveden nový krov včetně úpravy tvaru krovu a střechy, kam byla umístěna svítící bílá hvězda. Ta už z dálky upozorní na to, že v budově je muzeum osvobození. Objekt má také nově výtah, vzduchotechniku, chlazení a další technologie,“ uvedl technický náměstek primátora **Pavel Bosák**. Při rekonstrukci byl kladen důraz zejména na zachování historicky cenných artefaktů, např. atypických litinových radiátorů, dvevního a okenního kování a dále například historických kamen umístěných ve třetím patře objektu. „Veškeré práce, které vedly k zachování, obnově nebo doplnění chybějících částí tohoto objektu, byly prováděny s velkým důrazem na řemeslné zpracování,“ doplnil Pavel Bosák.

Nejhodnotnější částí objektu jsou ve druhém patře umístěné interiéry projektované architekty Adolfem Loosem a pedagogem plzeňské německé stavební průmyslovky Adolfem Hrussem. Loosem navržený hudební salon je mimořádně hodnotnou kulturní památkou světového významu. „Také navazující pánský salon a jídelna navržené Hrussem představují doklad nadstandardně kvalitní architektury své doby. Hlavním cílem bylo interiéry pečlivě zrestaurovat při zachování maximální míry autenticity,“ doplnil **Karel Zoch**, vedoucí Odboru památkové péče Magistrátu města Plzně.

Podle náměstkyně primátora pro oblast školství a cestovního ruchu Lucie Kantorové nyní startuje příprava expozic, což je úkolem městské příspěvkové organizace Plzeň–TURISMUS. „Expozice bude mapovat události roku 1945 od dubnového bombardování města přes Plzeňské povstání až po příjezd spojeneckých vojsk do Plzně. Její součástí bude již zmíněný Loosův interiér, v němž byla stvrzena německá kapitulace. Atmosféru roku 1945 návštěvníkům expozice zprostředkují jak multimediální projekce tvořené audio a videozáznamy, tak cenné exponáty, které jsou přímými svědky historických událostí. V neposlední řadě má expozice vzdát hold americkým vojákům, kteří se do Plzně vraceli jako váleční veteráni na Slavnosti svobody,“ uvedla **Lucie Kantorová** s tím, že v suterénu provede expozice návštěvníka válečnou Plzeň, ukáže mu výrobu zbraní ve Škodovce, zprostředkuje atmosféru bombardované Plzně, kterou umocní simulátor válečného krytu. Součástí expozic

budou také projekce o plzeňském povstání, osvobození i konci války v Plzni a v Evropě, stejně tak i období nové totality. Část bude věnována Slavnostem svobody a veteránům.

Zhotovitelem stavby byla společnost Silba – Elstav s.r.o., projektantem společnost F.E.D. s.r.o. Autorem rekonstrukce, přístavby, restaurování i projektu vnitřní expozice Loosových interiérů je architekt Ludvík Grym. Za město měl rekonstrukci na starost Odbor investic Magistrátu města Plzně. Na rekonstrukci historického objektu a nové přístavby na Klatovské 19 získalo město prostřednictvím nástroje ITI (Integrované územní investice) Plzeňské aglomerace dotaci, která společně s podílem ze státního rozpočtu dosáhne maximálně 69,4 milionu korun z evropského programu IROP (Integrovaného regionálního operačního programu) a dále již proplacenou dotaci z prostředků SFPI (Státního fondu podpory investic) na revitalizaci území se starou stavební zátěží (brownfieldů) v rámci Národního plánu obnovy ve výši 54,4 mil. Kč.

„Těší mě, že evropské dotace pomohly zprostředkovat vznik tak výjimečného projektu, který zachovává jedinečné kulturní dědictví a zároveň přináší moderní formu prezentace důležitých okamžiků naší historie. Klatovská 19 bude bezpochyby místem, které obohatí kulturní nabídku Plzně,“ uvedla **Magda Sýkorová**, ředitelka Centra pro regionální rozvoj Plzeň.

Historie Klatovské 19

Na místě původně stávaly budovy dvě. Starší dům byl z doby před rokem 1869 a jeho původním majitelem byl plzeňský měšťan Johann Kock. V roce 1884 již dům patřil špeditérovi a podnikateli v realitách Emilu Maschkovi, který v roce 1881 vybudoval v sousedství novostavbu a později oba domy spojil. V roce 1897 objekt zakoupil židovský obchodník a továrník Šimon Semler. Obchodoval se dřevem i potravinami, vlastnil železářny v Chrástu a Nové Huti, u Vochova založil továrnu na drátěné zboží, kde se později vyráběly proslulé gramofonové jehly SEM. Dům na tehdejší Ferdinandově třídě se stal sídlem firmy i domovem jeho rodiny. Po Šimonově smrti převzal podnik i dům jeho synové Oskar a Hugo. V roce 1925 zahájili modernizaci budovy podle projektu architekta Adolfa Hrusy. Hudební salon v Hugově bytě byl v letech 1931–1932 upraven podle návrhu Adolfa Loose. Oskarova rodina žila v pronájmu v sousední ulici a plánovala, že se rovněž přestěhuje do rodinné rezidence. Proto jim architekt Loos roku 1932 vypracoval velkorysý plán dvoupodlažní nástavby domu. Tento projekt se však nakonec nerealizoval. Rodina Oskara Semlera místo toho zakoupila dům na Klatovské třídě č. 110 (dnešní Semlerova rezidence). V roce 1939 se bratřům Semlerovým s rodinami podařilo za dramatických okolností uprchnout před nacisty. V domě na Klatovské 19 se za druhé světové války usídlilo německé vojenské velitelství. Dne 5. května 1945 v Plzni propuklo povstání. Povstalci převzali kontrolu nad radnicí a dalšími institucemi města. Aby zabránili většímu krveprolití, zahájili jednání s velitelem německé posádky generálporučíkem Georgem von Majewskim. Dne 6. května 1945 v ranních hodinách vjely do města první americké jednotky – bojové uskupení B 16. obrněné divize, kterému velel plukovník Charles H. Noble. Po prvotním radostném setkání s Plzeňany museli Američané čelit ozbrojenému odporu německých vojáků. Odpoledne dostal plukovník Noble zprávu, že se německá posádka chce vzdát. Proto se jeho zástupce podplukovník Percy H. Perkins vydal do Majewského sídla na Klatovské 19. Po krátkém jednání generálporučík von Majewski podepsal bezpodmínečnou kapitulaci. Když se dozvěděl, že jej čeká pobyt ve vězeňském táboře, vytáhl pistoli a před zraků amerického důstojníka, svého štábu a manželky spáchal sebevraždu. Od roku 1945 objekt využívala československá armáda. Sídlila zde Městská vojenská správa Plzeň, která vedla evidenci branců a vojáků v záloze. V roce 1968 při okupaci Československa budovu nakrátko obsadila Sovětská armáda. Armáda České republiky dům opustila v roce 2002, od té doby byl objekt opuštěný.

